

Initiatief Fraude aanpak

Fraude: een groot probleem

- Faillissementsfraude
Jaarlijkse kosten: 2 miljard
Pakkans: 2 procent
- Zorgfraude
Jaarlijkse kosten: 2/3 miljard
Pakkans: 2 procent
- Verzekeringsfraude
Jaarlijkse kosten: 1 miljard
Pakkans: 1 procent
- Beleggingsfraude
Jaarlijkse kosten: tenminste 750 miljoen
Pakkans: gering
- Belastingfraude
Schatting schade per jaar: tussen de 4,3 en 23 miljard
- Toeslagenfraude

NRC handelsblad spreekt van massafraude, het blijkt mogelijk om toeslagen op andermans naam met de eigen DigiD aan te vragen (19/09/2011)

- 90.000 beboete mensen worden niet gevonden en de boete dus afgeschreven
- 30.000 veroordeelden zijn onvindbaar
- 360.000 woningen staan administratief leeg
- 36.000 klanten belastingdienst hebben een onbekend adres
- 40.000 studenten frauderen met de uitwonende studiebeurs
- Nederland heeft in 2013 0,5 miljoen spookburgers

Fraude: grote maatschappelijke aandacht

- ⇒ Zembla besteedde in 10 jaar tijd 23 documentaires aan fraude ***onvoldoende effect***
- ⇒ Elsevier wijdde de laatste jaren 2.420 artikelen aan fraude ***onvoldoende effect***
- ⇒ De Rijksloverheid publiceerde 4.750 artikelen over fraude in de afgelopen 5 jaar ***onvoldoende effect***
- ⇒ In de periode 2010-2013 zijn 603 kamervragen over fraude gesteld ***onvoldoende effect***
- ⇒ Veel gemeenten schelden het resterende bedrag kwijt, nadat fraudeurs 5 of 10 jaar hebben terugbetaald

⇒ Een deel van de fraudeurs blijkt met de noorderzon vertrokken. Toch stond in 2012 bij de vier grote steden nog een bedrag van ruim 200 miljoen aan vorderingen open

Fraude: waar liggen voor één overheid kansen

- voorkomen;
- kijken naar patronen
- samenwerken
- het belang van het collectief laten prevaleren

Illustratie: het kan anders Case: fraude kindertoeslag

Fraude targets: gezinnen in Amsterdam Zuidoost

De fraudeurs:

- tussenpersoon 'fraudeur' benadert Amsterdamse gezinnen, zet de fraude met kindertoeslag in gang en incasseert de helft.
- Particulieren/ gezinnen

De slachtoffers:

1. Rijksoverheid/ belastingdienst. Kosten: bedrag gepleegde fraude, minus deel dat teruggehaald kan worden
2. Politie + Openbaar Ministerie. Kosten: opsporingscapaciteit en rechtszaken
3. Gezinnen in Amsterdam Zuidoost. Kosten: moeten het geld terug betalen, kinderen groeien op in gezin met schulden
4. De gemeente. Kosten: schuldhelpverlening, extra claim op armoedebudget
5. Schuldeisers. Kosten: zij krijgen niets wanneer het schuldenpakket wordt gesaneerd

De werkwijze:

- fraudeur overtuigt Amsterdamse gezinnen onterecht dat ze recht hebben op toeslag.
- Op basis van DigiD's worden toeslagen aangevraagd en toegekend
- De toeslagen worden uitbetaald en de frauduleuze tussenpersoon vult zijn zakken
- De omvang bedraagt meer dan 10 miljoen bij één enkele fraudeur
- Het geschatte effect op de samenleving is groot
 - ⇒ Vertrouwen in toeslagen systeem is geschaad (publicaties etc.)
 - ⇒ Legitieme toeslag aanvragen lijden onder fraude gevallen
 - ⇒ 'Onwetende' gezinnen worden vervolgd en draaien op voor de schade
 - ⇒ Doordat de fraude eenvoudig is, wordt het steeds laagdrempeliger.

Hypothese:

De kindertoeslag regeling is niet fraude bestendig omdat er onvoldoende preventieve detectie methodes worden gebruikt

Het systeem gaat uit van eerst betalen, dan controleren. Dat maakt het laagdrempelig om ten onrechte te incasseren.

Door een slim gebruik van bestaande gegevens kunnen waarschuwingen gegenereerd worden die gebruikt kunnen worden om preventief potentiële fraude uit te sluiten of te stoppen.

Het systeem werkt als volgt:

Basisregistratie personen: is er een kind?

Ja → kinderdagverblijven/ geregistreerde gastouders: is het kind daar ingeschreven? Wordt het kind door geregistreerde gastouders opgevangen? (bekend bij GGD)

Ja → Inkomen: uit arbeid onder een bepaalde grens of met gemeente/ UWV afgesproken opleiding of inburgering?

Door slim gebruik van bestaande gegevens kan een achterliggend detectie systeem de antwoorden op deze vragen geven. Hierdoor komen potentiële fraude gevallen automatisch aan het licht.

Er hoeven geen privé gegevens te worden opgehaald. Een simpele ja, of nee toets is voldoende.

Optioneel/ alternatief: wijzig het huidige systeem van toekennen en controleren naar controleren en toekennen hierdoor wordt de fraude voorkomen.